SODBA SODIŠČA (tretji senat)
z dne 9. marca 2006*

V zadevi C-493/04,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 234 ES, ki ga je vložilo Gerechtshof te 's-Hertogenbosch (Nizozemska) z odločbo z dne 9. junija 2004, ki je na Sodišče prispela 1. decembra 2004, v postopku

**L. H. Piatkowski**

proti

**Inspecteur van de Belastingdienst grote ondernemingen Eindhoven,**

SODIŠČE (tretji senat),

v sestavi A. Rosas, predsednik senata, J. Malenovský (poročevalec) in J.-P. Puissochet, sodnika,

generalni pravobranilec: F. G. Jacobs,
sodni tajnik: R. Grass,

* Jezik postopka: nizozemščina.

na podlagi pisnega postopka,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

— za nizozemsko vlado H. Sevenster in C. Wissels, zastopnici,

— za Komisijo Evropskih skupnosti D. Martin in P. van Nuffel, zastopnika,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 17. novembra 2005

izreka naslednjo

**Sodbo**

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago členov 48 in 52 Pogodbe ES (po spremembi postala člena 39 ES in 43 ES) ter člena 14c(b) Uredbe Sveta (EGS) št. 1408/71 z dne 14. junija 1971 o uporabi sistemov socialne varnosti za zaposlene osebe, samozaposlene osebe in njihove družinske člane, ki se gibljejo v Skupnosti, v različici, v katero je bila spremenjena in posodobljena z Uredbo Sveta (ES) št. 118/97 z dne 2. decembra 1996 (UL 1997, L 28, str. 1), kakor je bila

spremenjena z Uredbo Sveta (ES) št. 1606/98 z dne 29. junija 1998 (UL L 209, str. 1, v nadaljevanju: Uredba št. 1408/71).

2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med L. H. Piatkowskim in Inspecteur van de Belastingdienst grote ondernemingen Eindhoven (vodja oddelka velika podjetja Osrednje službe za davke, Eindhoven, v nadaljevanju: inšpektor) glede določitve osnove prispevkov, ki jih dolguje zadevna oseba v sistem socialne varnosti na Nizozemskem.

## Pravni okvir

### *Skupnostna ureditev*

3 Člen 13(1) Uredbe št. 1408/71 določa:

„Ob upoštevanju členov 14c in 14f se za osebe, za katere velja ta uredba, uporablja zakonodaja samo ene države članice […]“

4 Člen 14c te uredbe določa posebna pravila, ki se uporabljajo za osebe, sočasno zaposlene na ozemlju ene države članice in samozaposlene na ozemlju druge države članice.

5 Po členu 14c(b) se za osebo, ki je sočasno zaposlena na ozemlju ene države članice in samozaposlena na ozemlju druge države članice, v primerih, omenjenih v prilogi VII k tej uredbi, uporablja zakonodaja države članice, na ozemlju katere je zaposlena, in zakonodaja države članice, na ozemlju katere je samozaposlena.

6 V veliko primerih, omenjenih v prilogi VII k Uredbi št. 1408/71, se za osebo sočasno uporabljata zakonodaji dveh držav članic; v točki 1 te priloge se pojavi primer, ko je oseba samozaposlena v Belgiji in zaposlena v drugi državi članici.

*Nacionalna ureditev*

7 Na podlagi člena 6(1)(b) nizozemskega zakona o splošnem sistemu pokojnin (Algemene Ouderdomswet) je za vse osebe nerezidente, ki so zavezanci za dohodnino v okviru zaposlitve, ki so jo imeli na Nizozemskem, zagotovljen sistem, ki je določen z zakonom. Enako velja v skladu z drugimi zakoni o socialni varnosti, to so zakon o splošnem sistemu družinskih dodatkov (Algemene Kinderbijslagwet), zakon o splošnem sistemu pokojnin preživelih (Algemene Nabestaandenwet) in zakon o splošnem sistemu posebnega zdravstvenega varstva (Algemene wet bijzondere ziektekosten).

8 Na Nizozemskem pobiranje prispevkov za socialno varnost ureja zakon o financiranju socialne varnosti (Wet financiering volksverzekeringen, v nadaljevanju: WFV).

9 Člen 6 WFV določa:

„Zavarovanec je zavezanec za prispevke za socialno varnost.“

10 Člen 7 tega zakona določa:

„Osnova za izračun prispevka za socialno varnost je dohodek zavezanca, od katerega se plačuje prispevke.“

11 Po členu 8 WFV „dohodek, od katerega se plačuje prispevke“ pomeni obdavčljivi dohodek ali nacionalni obdavčljivi dohodek v smislu nizozemskega zakona o dohodnini (Wet op de inkomstenbelasting, v nadaljevanju: WIB).

12 Po členu 49(1)(c), točka 4, WIB so dohodki od terjatev do družbe s sedežem na Nizozemskem del obdavčljivega nacionalnega dohodka, če ima upravičenec za te dohodke pomemben delež v tej družbi v smislu člena 20(a) istega zakona in če ta delež ni del aktive družbe.

**Spor o glavni stvari in vprašanje za predhodno odločanje**

13 L. H. Piatkowski, nizozemski državljan, ima od leta 1996 stalno prebivališče v Belgiji, kjer opravlja poklicne dejavnosti poslovodje družb. Te dejavnosti se po belgijskem pravu o socialni varnosti štejejo za samozaposlitev.

14 Zadevna oseba je prav tako direktor družbe z omejeno odgovornostjo Vanderheide Beheer BV (v nadaljevanju: Vanderheide), s sedežem na Nizozemskem, ki je stoodstotna hčerinska družba belgijske družbe, pri kateri imata L. H. Piatkowski in njegova soproga vsak 50-odstotni delež. Ta dejavnost, za katero je leta 1998 zadevna oseba prejela plačo, ki je predmet dohodnine na Nizozemskem, se po nizozemski zakonodaji o socialni varnosti šteje za zaposlitev.

15 L. H. Piatkowski ima terjatev do družbe DuvedeC BV, s sedežem na Nizozemskem, ki je v 41-odstotni lasti Vanderheida. Leta 1998 je L. H. Piatkowski za to terjatev prejel obresti (v nadaljevanju: sporne obresti), katerih znesek se je upošteval za določitev njegovega dohodka, od katerega se plačuje prispevke za omenjeno leto.

16 L. H. Piatkowski je izpodbijal to upoštevanje in pri inšpektorju vložil ugovor. Ustrezni prispevek je bil potrjen z odločbo z dne 17. marca 2000. L. H. Piatkowski je torej vložil tožbo pri Gerechtshof te 's-Hertogenbosch. Pred tem sodiščem je predvsem navajal, da so na podlagi Uredbe št. 1408/71 za obračunanje prispevkov od spornih obresti pristojni organi Kraljevine Belgije, države, v kateri ima stalno prebivališče.

17 Ker obstaja razumen dvom o vprašanju, ali je obračunanje nizozemskih nacionalnih prispevkov za socialno varnost od spornih obresti v skladu s pravom Skupnosti, je Gerechtshof te 's-Hertogenbosch prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo to vprašanje:

„Ali pravo Skupnosti, zlasti pravica do prostega gibanja, in člen 14c(b) Uredbe št. 1408/71 […] preprečujeta Nizozemski, da obračuna nacionalne prispevke za socialno varnost od dohodkov od obresti, ki jih je plačala družba s sedežem na

Nizozemskem osebi, ki prebiva v Belgiji, za katero se v skladu s členom 14c(b), v povezavi s prilogo VII, točka 1, k Uredbi št. 1408/71, lahko uporabita tako nizozemska kot belgijska zakonodaja o socialni varnosti?“

## Vprašanje za predhodno odločanje

18 Iz besedila postavljenega vprašanja, branega v povezavi z razlogi predložitvene odločbe, izhaja, da Gerechtshof te ’s Hertogenbosch sprašuje, ali je treba člen 48 Pogodbe glede prostega gibanja delavcev, člen 52 Pogodbe glede svobode ustanavljanja in člen 14c(b) Uredbe št. 1408/71 razlagati tako, da so v nasprotju z nizozemsko zakonodajo, ki v osnovo za prispevke za socialno varnost vključuje obresti kot so te, ki jih je v postopku v glavni stvari plačala družba, s sedežem na Nizozemskem, nizozemskemu državljanu, ki prebiva v Belgiji, in za katerega se na podlagi navedene uredbe ter ob upoštevanju narave njegovih poklicnih dejavnosti, uporabljata zakonodaji o socialni varnosti teh dveh držav članic, čeprav ne obstaja jasna navezna okoliščina za te obresti z državo članico, kjer ima navedena družba sedež.

19 Uvodoma je treba opozoriti, da je cilj Uredbe št. 1408/71 zagotoviti, kot to navajata njeni druga in četrta uvodna izjava, prosto gibanje zaposlenih in samozaposlenih oseb v Evropski skupnosti in pri tem upoštevati posebnosti posameznih nacionalnih zakonodaj o socialni varnosti. Zaradi tega vsebuje ta uredba, tako kot izhaja iz njenih pete, šeste in desete uvodne izjave, načelo enakega obravnavanja vseh državljanov držav članic v različnih nacionalnih zakonodajah in namen, da kar najbolje zagotovi enako obravnavanje vseh oseb, zaposlenih na ozemlju države članice, in da ne kaznuje delavcev, ki uresničujejo svojo pravico do prostega gibanja (glej sodbi z dne 8. marca 2001 v zadevi Komisija proti Nemčiji, C-68/99, Recueil, str. I-1865, točki 22 in 23, in z dne 26. maja 2005 v zadevi Allard, C-249/04, ZOdl., str. I-4535, točka 31).

20 Ureditev, ki jo vzpostavlja Uredba št. 1408/71, je le uskladitvena ureditev, ki se predvsem v naslovu II nanaša na določitev zakonodaje ali zakonodaj, ki se uporabljajo za zaposlene in samozaposlene osebe, ki v različnih okoliščinah uresničujejo svojo pravico do prostega gibanja. Za tako ureditev je značilno, da se višina prispevkov za socialno varnost, ki se obračunajo na podlagi opravljanja dejavnosti, razlikuje glede na državo članico, v kateri se ta dejavnost v celoti ali delno opravlja, ali glede na zakonodajo o socialni varnosti, ki se uporablja za to dejavnost (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo Komisija proti Nemčiji, točka 29, in sodbo z dne 19. marca 2002 v združenih zadevah Hervein in drugi, C-393/99 in C-394/99, Recueil, str. I-2829, točka 52).

21 Člen 13 Uredbe št. 1408/71, ki je uvod v naslov II te uredbe o določitvi zakonodaje, ki se uporablja, v odstavku 1 določa, da v skladu s členoma 14c in 14f za delavce, za katere se uporablja ta uredba, velja zakonodaja ene same države članice. Kot izhaja zlasti iz pete, osme in desete uvodne izjave te uredbe, je namen tega načela enotnosti zakonodaje, ki se uporablja na področju socialne varnosti, odpraviti neenako obravnavanje, ki bi za zaposlene in samozaposlene osebe, ki se gibljejo v Skupnosti, lahko povzročilo delno ali popolno prekrivanje zakonodaj, ki se uporabljajo (glej v tem smislu sodbo z dne 15. februarja 2000 v zadevi Komisija proti Franciji, C-169/98, Recueil, str. I-1049, točka 43). Tako v skladu s členom 14a(2) Uredbe št. 1408/71 za osebo, ki je običajno samozaposlena na ozemlju dveh ali več držav članic, velja zakonodaja države članice, na ozemlju katere stalno prebiva (glej sodbo z dne 30. januarja 1997 v zadevi De Jaeck, C-340/94, Recueil, str. I-461, točka 11).

22 Vendar člen 14c(b) Uredbe št. 1408/71 določa, da se v primerih iz priloge VII k tej uredbi za osebo, ki je sočasno zaposlena na ozemlju ene države članice in samozaposlena na ozemlju druge države članice, hkrati uporabljata zakonodaji obeh držav. Ta oseba je tako zavezana plačevati prispevke, ki ji jih v tem primeru nalagata obe zakonodaji (zgoraj navedena sodba De Jaeck, točka 39).

23 Prav tako v okoliščini, kot je ta v postopku v glavni stvari, v kateri je ugotovljeno, da je L. H. Piatkowski sočasno zaposlen na Nizozemskem in samozaposlen v Belgiji in se zanj tako uporablja primer iz točke 1 priloge VII k Uredbi št. 1408/71, iz določb iste uredbe izhaja, da bi lahko bila zadevna stranka zavezana plačevati prispevke, ki jih določa nizozemska zakonodaja o socialni varnosti, in prav tako prispevke na podlagi belgijske zakonodaje o socialni varnosti.

24 Prav tako je treba preizkusiti, ali člen 14c(b) Uredbe št. 1408/71 izključuje, da bi bil delavec lahko zavezan za isti dohodek plačevati socialne dajatve iz sočasne uporabe obeh zadevnih nacionalnih zakonodaj.

25 Glede na to je treba poudariti, kot je to storilo predložitveno sodišče, da različica člena 14c(b) Uredbe 1408/71, ki se uporablja za dejansko stanje v postopku v glavni stvari, v nasprotju z njegovo prejšnjo različico, ne določa bolj natančno, da je sočasna uporaba zakonodaje obeh zadevnih držav članic mogoča le „glede dejavnosti, ki se opravlja na njihovem ozemlju“.

26 Vendar je za razlago določbe prava Skupnosti pomembno upoštevati ne samo besedilo te določbe, ampak tudi smisel te določbe in cilje, ki jim Uredba, katere del so, sledi (zgoraj navedena sodba De Jaeck, točka 17, in sodba z dne 7. junija 2005 v zadevi VEMW in drugi, C-17/03, ZOdl., str. I-4983, točka 41).

27 Razlaga določb člena 14c(b) Uredbe št. 1408/71 kot določb, ki dopuščajo dvojne prispevke za isti dohodek, bi torej kaznovala delavce, ki uresničujejo pravico do prostega gibanja oseb, in bi bila torej očitno v nasprotju s ciljem te uredbe. Kot je Sodišče razsodilo glede člena 14(2) te uredbe, ta pomeni obveznost držav članic, da delavce, za katere se uporablja člen 14c(b) iste uredbe, ne diskriminirajo v primerjavi

z delavci, ki opravljajo vse dejavnosti v eni državi članici (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo Hervein in drugi, točka 61).

28 Iz teh določb prav tako implicitno, vendar neizogibno izhaja, da se v primerih iz priloge VII k Uredbi št. 1408/71 za zavarovano osebo glede zaposlitve uporablja zakonodaja države članice, v kateri je zaposlena, in glede samozaposlitve zakonodaja države članice, v kateri je samozaposlena.

29 Torej kar zadeva dohodke od zaposlitve in od samozaposlitve, za katere v nobenem primeru ni mogoče naložiti dvojnih prispevkov, vsaka od zadevnih držav članic obračuna prispevke le na delu dohodkov, ki je bil prejet na njenem ozemlju (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo De Jaeck, točka 40).

30 Ugotovljeno je torej, da se za sporne obresti ne obračunajo prispevki za socialno varnost v Belgiji. Tudi ob predpostavki, da se pravilo prepovedi dvojnih prispevkov, na katero smo opozorili v prejšnji točki te sodbe, ne uporablja le za dohodke od zaposlitve in od samozaposlitve, ampak zajema vse dohodke, ki so jih osebe iz določbe člena 14c(b) Uredbe št. 1408/71 prejele, zadevna nizozemska zakonodaja v nobenem primeru ne krši tega pravila.

31 V tem primeru dejstvo, da ta uredba ne vsebuje nobene navezne okoliščine z Nizozemsko za dohodke, prejete v obliki obresti, ne more biti samo po sebi ovira, da zakonodaja te države članice za te dohodke naloži plačilo prispevkov za socialno varnost.

32 Ker sicer pravo Skupnosti ne posega v pristojnosti držav članic, da same urejajo svoje sisteme socialne varnosti (sodba z dne 13. maja 2003 v zadevi Müller-Fauré in Van Riet, C-385/99, Recueil, str. I-4509, točka 100), čeprav ni usklajevanja na ravni Skupnosti, zakonodaja zadevne države članice določi pogoje za pravico ali obveznost, da se zavarujejo po tem sistemu socialne varnosti, in stopnjo prispevkov, ki so jih zavarovane osebe zavezane plačevati (glej zlasti sodbo z dne 8. septembra 2005 v zadevi Blanckaert, C-512/03, ZOdl., str. I-7685, točka 49), ter dohodke, ki jih je treba upoštevati pri izračunu teh prispevkov (sodba z dne 26. januarja 1999 v zadevi Terhoeve, C-18/95, Recueil, str. I-345, točka 51).

33 Pomembno je le, da zadevna država članica pri izvajanju pristojnosti spoštuje pravo Skupnosti (glej zlasti zgoraj navedeno sodbo Terhoeve, točka 34, in sodbo z dne 7. julija 2005 v zadevi Van Pommeren-Bourgondiën, C-227/03, ZOdl., str. I-6101, točka 39).

34 Glede na to je Sodišče odločilo, da Pogodba ES delavcu ne zagotavlja, da bo razširitev njegovih dejavnosti v več državah članicah ali njihov prenos v drugo državo članico na področju socialne varnosti nevtralen. Ob upoštevanju različnosti zakonodaje o socialni varnosti držav članic bi lahko taka razširitev ali tak prenos, odvisno od posameznega primera, imel prednosti ali slabosti za delavca z vidika socialne varnosti. Iz tega izhaja, da je tudi v primerih, ko je njena uporaba manj ugodna, taka zakonodaja v skladu z določbami členov 48 in 52 Pogodbe, če za zadevnega delavca ni neugodna v primerjavi s tistimi, ki opravljajo vse dejavnosti v državi članici, v kateri se uporablja, ali v primerjavi s tistimi, ki so bili tam že prej zavezani za prispevke, in če ne pripelje do nepovratnega vplačila prispevkov za socialno varnost (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo Hervein in drugi, točka 51).

35 V tem primeru je treba najprej ugotoviti, da se člen 49(1)(c), točka 4, WIB, na podlagi katerega so dohodki iz terjatev do družbe s sedežem na Nizozemskem del

dohodka, za katerega se obračuna prispevek za socialno varnost, brez razlikovanja uporablja za vse upravičence do teh dohodkov brez oškodovanja delavcev, ki so, tako kot L. H. Piatkowski, uresničevali pravico do prostega gibanja, v primerjavi z delavci, ki opravljajo vse dejavnosti v tej državi članici.

36 Nato je treba ugotoviti, da prispevki za socialno varnost, ki jih je zadevna oseba vplačala na Nizozemskem, dajejo pravico do socialne varnosti v tej državi članici kot dodatek k tisti, ki jo že ima v Belgiji, in torej niso nepovratno vplačani.

37 Seveda je očitno, da mu upoštevanje spornih obresti v dohodku, od katerega se plačuje prispevke, ki je osnova za izračun prispevkov za socialno varnost, ki jih dolguje L. H. Piatkowski, ne daje pravice do dodatnih socialnih storitev na Nizozemskem v primerjavi s tistimi, do katerih je v tej državi članici že upravičen. Vendar taka okoliščina po eni strani, kot je bilo navedeno v točki 32 te sodbe, izhaja iz pristojnosti, ki jo vsaka država članica obdrži za določanje stopnje prispevkov, ki so jih zavarovane osebe zavezane plačevati, in dohodkov, ki jih je treba upoštevati pri izračunu teh prispevkov. Obseg socialne varnosti in način izračuna prispevkov za socialno varnost nista pomembna, kadar je obveznost plačila navedenih prispevkov izravnana s ponujeno splošno socialno varnostjo.

38 Po drugi strani, če obseg socialne varnosti v postopku v glavni stvari ni odvisen od zneska vplačanih prispevkov za socialno varnost, je tak položaj neločljivo povezan s sistemom socialne varnosti, ki temelji na načelu solidarnosti.

39 V teh okoliščinah se ne zdi, da nizozemska zakonodaja v postopku v glavni stvari posega v načelo prostega gibanja oseb, ki je zagotovljeno s členoma 48 in 52 Pogodbe.

40 Torej je treba na vprašanje za predhodno odločanje predložitvenega sodišča odgovoriti tako, da je treba člena 48 in 52 Pogodbe glede prostega gibanja delavcev in svobode ustanavljanja ter člen 14c(b) Uredbe št. 1408/71 razlagati tako, da ne nasprotujejo nizozemski zakonodaji, ki v osnovo za prispevke za socialno varnost vključuje obresti, kot so te, ki jih je v postopku v glavni stvari plačala družba s sedežem na Nizozemskem nizozemskemu državljanu, ki prebiva v Belgiji in za katerega se na podlagi navedene uredbe ter ob upoštevanju narave njegovih poklicnih dejavnosti uporabljata zakonodaji o socialni varnosti teh dveh držav članic.

**Stroški**

41 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (tretji senat) razsodilo:

**Člena 48 in 52 Pogodbe ES (po spremembi postala člena 39 ES in 43 ES) glede prostega gibanja delavcev in svobode ustanavljanja ter člen 14c(b) Uredbe Sveta (EGS) št. 1408/71 z dne 14. junija 1971 o uporabi sistemov socialne varnosti za zaposlene osebe, samozaposlene osebe in njihove družinske člane, ki se gibljejo v Skupnosti, v različici, ki je bila spremenjena in posodobljena z Uredbo Sveta (ES) št. 118/97 z dne 2. decembra 1996, kot je bila spremenjena z Uredbo Sveta (ES) št. 1606/98 z dne 29. junija 1998, je treba razlagati tako, da ne nasprotujejo nizozemski zakonodaji, ki v osnovo za prispevke za socialno varnost vključuje obresti, kot so te, ki jih je v postopku v glavni stvari plačala družba s sedežem na Nizozemskem nizozemskemu državljanu, ki prebiva v Belgiji in za katerega se na podlagi navedene Uredbe ter ob upoštevanju narave njegovih poklicnih dejavnosti uporabljata zakonodaji o socialni varnosti teh dveh držav članic.**

Podpisi